

VERSLAG SESSIE IN GESPREK MET ERVARINGSDESKUNDIGEN

'Blijf mensen na een traject ondersteunen'

Van ervaringsdeskundigen valt veel meer te leren dan vaak gedacht. Dat is de boodschap die Dagmar Voss en Erik Verbart willen overbrengen. In een interactieve sessie vertellen zij over hoe ze aankijken tegen de ondersteuning door professionals. Hun tip: bied mensen ook na een traject een vangnet.

Tijdens de sessie 'In gesprek met ervaringsdeskundigen' staan vier stellingen centraal waarover de deelnemers hun mening wordt gevraagd. Dagmar Voss stelt zichzelf eerst voor. Zij werd op haar vijftiende arbeidsongeschikt als gevolg van psychische klachten. Na verloop van tijd heeft ze de weg naar werk weer gevonden. Voss is na een studie als maatschappelijk werker aan de slag gegaan als zelfstandig coach en werkt ook als projectmedewerker in de geestelijke gezondheidszorg in de arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond.

Zelfvertrouwen en vertrouwen

Dan presenteert Voss haar eerste stelling: *'Voor mensen met ggz-problematiek is het opbouwen van zelfvertrouwen van essentieel belang voor het welslagen van een traject. Klanten komen echter in re-integratietrajecten, waarbij ze binnen een bepaalde tijd weer 'moeten' functioneren. Als dat niet lukt, waar vinden ze dan nog ondersteuning?'*

Erik Verbart merkt hierover op: "Het gaat niet alleen om zelfvertrouwen maar ook om vertrouwen". Ook hij heeft na een lange periode van vallen en opstaan zijn draai gevonden. "Daar heb ik keihard voor moeten werken." Als ervaringsdeskundige adviseert en traint Verbart nu professionals in de arbeidsmarktregio Zeeland.

Voss geeft zelf een korte toelichting op de stelling. "Wanneer iemand aan de slag gaat, groeit zijn zelfvertrouwen gaandeweg. Ontzettend logisch. Maar een psychische ziekte heeft geen stabiel verloop. Dan werkt het niet wanneer een traject in het kader van Individuele Plaatsing en Steun na drie jaar is afgelopen of een gemeentelijk traject na twee jaar. Het is belangrijk om mensen te blijven begeleiden, ook bij uitval na het einde van een traject."

Ondersteuning maatwerk

Sessieleidster Marlise Huijzer verdeelt vervolgens de deelnemers in drie groepen en vraagt hen na te denken over de vraag waar mensen ondersteuning vinden. Groep één schrijft op een flipover een korte statement: ondersteuning = maatwerk. In een

toelichting wordt onder meer gewezen op de rol van de arbeidsdeskundige. Die kan ruimte scheppen voor een flexibele invulling van werk. Verzamel werkgevers die hierin mee willen gaan, is de raad.

De tweede groep komt met een opsomming die varieert van gemeente en UWV tot buddy's en lotgenoten. Er wordt gewezen op interessante initiatieven als de toepassing van WRAP (Wellness Recovery Action Plan) in Utrecht en de Herstelacademie in Haarlem. "Met zulke cliëntgestuurde initiatieven die zich hebben bewezen, is veel te winnen. Ze hebben een duidelijke meerwaarde voor de ggz-doelgroep." Groep drie pleit ervoor dat mensen niet worden losgelaten. "Zorg voor een back-up. Helaas helpt de wetgeving hierbij niet."

Doorvragen en luisteren

De tweede stelling komt van Verbart: *'Een professional die ggz-klanten wil helpen re-integreren, moet goed doorvragen en luisteren. Samen speuren naar de klant z'n passie, en dromen durven laten uitkomen.'* Een redelijk open deur, erkent Verbart. "Toch gaat het zo vaak fout. De ggz heeft nog te veel de neiging om mensen lekker ziek te laten. Er is echter een andere aanpak gevraagd. Ik zie wel beweging, maar het blijkt nog heel lastig." Zijn stelling kan op veel instemming rekenen. Een UWV-manager merkt op: "In mijn regio is het belang van de aanwezigheid van enkele ervaringsdeskundigen voor de dienstverlening niet te onderschatten. Het is niet mogelijk om alle dromen in het werk te realiseren, maar zoek wel iets dat met iemands dromen te maken heeft. Dat moeten professional en cliënt in een gesprek uitzoeken."

Daarna is Dagmar Voss weer aan de beurt. Haar stelling luidt: *'Door middel van behandeling kun je leren hoe je kunt omgaan met je beperkingen, zodat je je voor 100 procent kunt richten op je mogelijkheden. Dat betekent echter niet dat je ook meteen stabiel bent, om voortdurend 100 procent te functioneren in een werkomgeving. De ruimte om dan in de eerste jaren terug te kunnen vallen op een uitkering, ontbreekt echter.'* Een herkenbare situatie, is de reactie vanuit de zaal. "Voorkom dat iemand in een situatie komt met wisselende werktijden", wordt gezegd. "Ga in gesprek met de werkgever over goede randvoorwaarden."

Twee kanten

De laatste stelling is van Erik Verbart. Hij komt met: *'Het is de hoogste tijd om te denken in kansen en mogelijkheden voor de cliënt in plaats van denken in wet- en regelgeving.'* Een deelnemer vindt dat je de twee kanten niet los van elkaar kunt zien. "Kansen en mogelijkheden zijn het vertrekpunt voor een echt gesprek, maar je moet wet- en regelgeving wel naleven." Zoek de grenzen op, is een andere reactie. "Ga puzzelen en lees door regels heen. Zo kun je verder komen."

Huijzer vraagt de deelnemers om zich in kleine groepen te buigen over de mogelijkheden die de wet- en regelgeving biedt en business cases te maken. De vijf groepen komen met uiteenlopende antwoorden:

- "Iedereen wordt nog te veel in hokjes gestopt maar mensen vallen niet meer in hokjes. Een goede basis is een inkomen en individueel maatwerk bij de begeleiding."
- "Wet- en regelgeving biedt in de praktijk veel meer ruimte dan vaak wordt gedacht."
- "Ken je vak, ook als het gaat om waar de grenzen liggen."
- "Rechtmatigheid is niet alleen nadelig, maar geeft mensen de garantie dat ze geld krijgen wanneer ze daarop recht hebben. Het grote probleem is de koppeling tussen rechtmatigheid en wensen van cliënten. Blijf uitleggen dat er verschillen

tussen mensen zijn bij bijvoorbeeld wat er nodig is om zelfstandig te kunnen wonen.”

- “Blijf gewoon in gesprek. Waar zit de rek? Dat vraagt om maatwerk en kennis van zaken.”

En daarmee komt een geanimeerde discussie ten einde.

Highlights:

- Speur samen naar de passie van de klant. Het is niet mogelijk om elke droom in een baan te realiseren, maar het is wel belangrijk dat het soort werk met iemands dromen te maken heeft.
- Ga er niet te snel vanuit dat iets niet kan. Er is vaak meer mogelijk op basis van wet- en regelgeving dan wordt gedacht.
- Zoek indien nodig de grenzen van wet- en regelgeving op. Dat vraagt om maatwerk en kennis van zaken.
- Een psychische ziekte heeft geen stabiel verloop. Dan werkt het niet wanneer de begeleiding na een traject stopt.
- Er is veel te winnen met cliëntgestuurde initiatieven die zich hebben bewezen. Ze hebben een duidelijke meerwaarde voor de doelgroep van de ggz.